Стратегија утицаја климатских промена на интеракцију екосистемских услуга укоришћењу и управљању шумским ресурсима Београда

Записник са Радионице „ Вредновање екосистемских услуга“

Модератор: Анђелка Јевтовић, дипл. инж.пејз.арх.,

Јавно предузеће „Србијашуме“,ШГ“Београд“

Тема радионице: Дефинисање и вредновање ексистемских услуга у Бојчинској шуми

Место и време одржавања радионице: **Шумска управа „Земун**“,Владе Обрадовића Каменог бб , Прогар 10. август 2021. године од 09:00 до 11:00

Учесници:

1. Анђелка Јевтовић, ЈП „Србијашуме“, ШГ „Београд“
2. Стево Секулић; ЈП „Србијашуме“, ШГ „Београд“
3. Михаило Раткнић, Институт за шумарство
4. Јован Миливојевић, ЈП „Србијашуме“, ШГ „Београд“
5. Јован Миливојевић, „ Бојчин еко турс“, ресторан Бојчинска колеба и КК Бојчин
6. Марија Тубић, ЈП „Србијашуме“, ШГ „Београд“
7. Адиба Џудовић, ЈП „Србијашуме“, ШГ „Београд“
8. Милан Јовановић, ЈП „Србијашуме“, ШГ „Београд“
9. Бојана Михаљевић, РЗ за заштиту споменика културе
10. Рената Пузовић, Институт за водопривреду „Јарослав Черни“
11. Нада Живановић, Институт за водопривреду „Јарослав Черни“
12. Момир Пуцаревић, ЈП „Србијашуме“, ШГ „Београд“
13. Јасна Рајић, Коњички клуб „Бојчин“ и деца која учествују у једнодневном капу КК Бојчин
14. Саша Велисављевић, Секретаријат за привреду
15. Алена Златановић Голић, Секретаријат за привреду

Постојеће стање: Екосистемске услуге (ЕСУ) нису до сада ни законски , а ни практично третиране у смислу економског вредновања.Шума је углавном вреднована преко вредности дрвета , а не кроз остале користи које она пружа.Стратегија има за циљ да вреднује остале вредности шуме јер је то саставни део одрживог коришћења природних ресурса.Када се утврде данашње вредности ЕСУ , моћи ће да се утврди на који начин ће се мењати поједине екосистемске вредностии и утврдиће се у ком правцу треба да се усмере будућа финансијска улагања у ЕС,У које ће се мењати услед климатских промена.

Из тог разлога ће се неке од њих занемарити, а у неке ће се улагати пуно више. Статегијом ће се направити модели који би показали које ће све ЕСУ опстати у периоду од 30-50и 100 година уз примену одређених адаптивних мера на које треба да се усмере наше активности.Ово се односи на избор адаптивних мера које ће да се одупру климатским променама и на тај начин обезбеде трајност ЕСУ.Кроз Стратегију ће се,различитим методама вредновати сваку ЕСУ и због тога је од велике важности да од корисника ЕСУ

добијемо информације о постојећим услугама екосистема , о могућем побољшању постојећих ресурса, о могућности коришћења нових и о проблемима који постоје.

УСЛУГА ЕКОСИСТЕМА СУ:

1.УСЛУГЕ ПОДРШКЕ услуге које су неопходне за производњу свих осталих услуга екосистема формирање земљишта, фотосинтеза, кружење воде и хране

2.УСЛУГЕ СНАБДЕВАЊА производи који се добијају од екосистема храна, влакна, гориво, генетски ресурси, биохемикалије, природни лекови, лекови, ресурси за украсе и свежа вода

3.УСЛУГЕ РЕГУЛИСАЊА користи које се добијају од регулисања процеса екосистема

регулисање квалитета ваздуха, регулисање климе и ерозије, чишћење воде, регулисања болести и штеточина, регулисање природних штетности

4.КУЛТУРНЕ УСЛУГЕ нематеријалне користи које људи добијају од екосистема духовно обогаћивање, развој знања, самоупознавање, рекреација и естетска искуства

На основу Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС“, број 95/2018), члана 68. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, број 36/2009, 88/2010, 91/2010-испр., 14/2016 и 95/2018 -други закон), члана 13. Решења о стављању под заштиту природног добра донете су Одлуке о накнадама за коришћење заштићеног подручја Предела изузетних одлика отвара могућности за прикупљање средстава која ће се наменски трошити за унапређење заштићених добара (отвара се наменски рачун за свако заштићено природно добро).

Представници ЈП „Србијашуме“, ШГ „Београд“

Бојчинска шума је проглашена за споменик природе од 2012. и за други степен заштите је стављена површина од 140ха , 522 ха је у трећем степену заштите.

У другом степену заштите се налазе активна легла орла белорепана које је регистровано од 2013.године.

Са шумарске стране овде се доминантна састојина храста лужњака са стаблима која су стара од 80-140 година. А од осталих врста има граба,липе и цера.

Поблем газдовања је реконструкција старе шуме чији је век од 140 година достигнут у значајној мери као и евидентно сушење дрвећа услед климатских промена.

Овде се обнављање шуме врши вештачким путем и донета је одлука да се то ради сетвом семена храста.

Задатак је да се пошуми 100ха.у периоду од 10 година.

Предлог за унапређење ЕСУ:

Реконструкција пута кроз Бојчинску шума

Едукација локалног становништва да би схватили суштину ЗПД

Проблем: Нема површина за пошумљавање осим повртшине „Толинци“

Предлог: Искористити спортско рекреативни потенцијал Бојчинске шуме

Направити бициклистичку стазу и нове пешачке стазе

Планира се изградња фитнес парка

Треба искористити близину реке Саве и неопходно је преко општине укључити омладину и саслушати њихове предлоге

Проблем: Због слабог отицања површинских вода (псеудоглеј) долази до забаривања земљишта и то је проблем за обнављање шуме, појављује се храстова стеница и постоји могућност да се временом изгуби храст лужњак јер је примећено опадање нивоа подземних вода.

Треба размислити о замени врста храста лужњака другим врстама које боље подносе новонастале услове.

Чињеница да су забарене површине погодне за пашњаке (постоје историјски подаци о пашњацима у Бојчину).

Предлог: Дати на значају историјском соменику Партизанске базе

Постоје три лугарнице које се не користе и ти би објекти могли да се реконструишу и промене намену (продавница,спремиште за изнајмљивање бицикала)

Могућност формирања малог зоо врта за домаће животиње.

Представник „ Бојчин еко турс“, ресторан Бојчинска колеба и КК Бојчин

Бојчинска шума је увек имала пуно посетилаца и тај тренд се није променио.

Од 2005. године на земљишту ЈП Србијашуме , направљена одгајивачница стоке ЕКО КОЛЕБА и коњички клуб Бојчин.

Ова сарадња са приватником је пример како може да се оствари сарадња са локалним становништвом у оквиру ЗПД.

Занимљиво : Баве се економијом доживљаја где производ услуга. Шума је природни капитал у времену.

Бојчинска шума има много могућности и од великог значаја је укључивање локалног становништва у остваривање вредновања ЕСУ.

Такође је потребно сазнати жеље и предлоге корисника.

У току је реализација пројекта „ Да нам управљачи заштићених подручја буду на коњу“ , који финансира Министарство за заштиту животне средине након конкурса који је претходно објављен.

Предузеће из локала „ Бојчин еко турс“ има за циљ развој номадског сточарства и намерава да закупи површину „Толинци“ (700 ха), на којој би пошумило 200 ха , а на осталом делу би посејали житарице за исхрану стоке.

Ово предузеће има намеру да направи бренд БОЈЧИН.

Предлог да се што више комуницира са корисницима.

Представник Секретаријата за привреду

Постојеће стање је да ЈП Србијашуме користи површине пољопривредног земљишта у државној својини. Сходно Закону о пољопривредном земљишту, неопходно је да корисник пољопривредног земљишта у државној својини закључи уговор са Министарством надлежним за послове пољопривреде. Ради закључења оваквог уговора неопходно је да ЈП Србијашуме, као правно лице у државној својини регистровано за послове у области шумарства, поднесе Захтев са потребном документацијом, а у складу са Јавним позивом за остваривање права коришћења без плаћања накнаде пољопривредног земљишта у државној својини, који сваке године до 30. јуна, расписују надлежни органи јединице локалне самоуправе.“

Представник „ Института Јарослав Черни“

Проблем: Локална управа има проблем јер или не разуме или има штету од ЗПД

Извори и чесме су пресушили или су загађени и дивљач нема воду .

Ради се програм осматрања утицаја успора ХЕ Ђердап на шуме у форландима јер је то проблем.

Представник Института за шумарство

Предлог: Замена термина ЗПД термином ЗОНА ЕКОСИСТЕМСКИХ УСЛУГА

Наводи да ће сви евидентирани проблеми који су изнесени на радионицама бити у наведени у делу Стратегије која се бави ризицима.

Наводи да је у Стратегији пошумљавања предвиђена замена врста дрвећа због опадања нивоа подземних вода.

Представник Републичког завода за заштиту споменика

Наводи да су Партизанске базе простор који је заштићен као меморијални простор.

Предлог: Неопходно је дати значај историјским споменицима у шумама.

Предлог: Обраћање Министарству за борачка питања за средства која би омогућила заштиту историјских споменика и њихово одржавање.Пратити конкурсе тог министарства.

Наводи да на овом простору постоје археолошка налазишта из трећег и четвртог века која се налазе на приватном земљишту и која су због недостатка пара за експопријацију тог земљишта само евидентирана.

Потребно је осветити нематеријални аспект заштите природе и културних добара.

Проблем је претварање пољопривредног земљишта у грађевинско и тај проблем прави локална управа којој то одговара.Тачније не буне се.

Подсетник за Анђу: Слике са радионице су код код Анђе